IS-SITT HADD TAL-GHID (2018) KRISTU JURINA LI HU MHABBA, FERH, HELSIEN

Contributed by Frans Galea
Saturday, 05 May 2018

Din
hija il- Liturgija tas-Sitt Hadd ta' l-Ghid (2018) bi hsibijiet min Joe Rapa.

Il-Litur!ija
qaddisa tal-Knisja turina b'al f’mera min hu n-Nisrani, x’inhu n-Nisrani, fejn
jinsab in-Nisrani. Ir-Randan kien |mien
ta’ Mixja g'ax in-Nisrani jinsab f’Mixja; Mixja lejn l-g'arfien tieg'u nnifsu
u, b'ala konsegwenza ta’ dan, l-g'arfien tal-b|onn li l-bniedem g'andu li jkun
salvat. Ir-Randan !ie biex jg'inna ng'arfu d-dnub tag'na, il-limitazzjoni
tal-bniedem il-qadim li bih twelidna, l-egoi|mu tag'na li, ming'ajr ma rridu,
huwa mka''al mag'na, il-faqar ta’ kapa ità li dan il-bniedem g'andu li j'obb
lil hemm mill-Im'abba lejn min i'obbu.
Dan l-g'arfien tal-“Jien” li jiddominana b'al argu|in li jfaqqa’
l-frosta u a'na nobdu u nidinbu, jimbuttana lejn Dak ix-Xi &add li reba' dan
kollu, Dak ix-Xi &add li reba' il-Mewt u li g'andu s-setg'a jkaxkarna mieg'u
lejn &ajja dida, Natura dida, Twelid did – esù ta’ Nazaret, il-Kristu ta’
Alla.

L-G'id,
imbag'ad, ixandar din ir-reb'a ta’ Kristu fuq dak kollu li jillimitana, jbe||ag'na,
jag'laqna fina nfusna. Kristu !ie
mag'mul Spirtu 'ieles li jinag'ta lin-nies, lil dawk li wara li g'arfu l-qag'da
miskina tag'hom jitkarrbu g'alih b'ala l-unika soluzzjoni g'all-problemi kollha
tal-&ajja. Dan huwa |-|mien li fih int
mistieden tiskopri din il-Qawwa meraviljù|a li te'ilsek, tag'ti sens lil &ajtek
u timlik bil-fer'. G'alhekk, waqt li n-Nisrani jag'raf il-mi|erja tieg'u, fi
Kristu jag'raf ukoll li hu mimli Glorja, li hu kbir tassew, li hu g'andu
min-natura ta’ Alla g'ax !ie adottat minn Alla.

G'alhekk
il-Knisja g'andha ra!un ti elebra l-G'id g'al 'amsin jum s'a' u tkompli tg'ixu
b'al b’nostal!ija matul is-sena kollha fil-&dud tag'ha. Din hija l-Litur!ija li turina a'na min a'na
u fejn kapa i jwassalna Alla. Ma n'arusx
lejn |okkritna u d-dg'ufija tag'na imma lejn ir-Reb'a ta’ Kristu f’isimna. Ma n'arsux b’rasna baxxuta lejn il-'amà
tal-art u ng'idu “Kif jista’ jkun dan?” imma n'arsu lejn Dak li g'amlilna
l-Weg'da, lejn is-sema, b'al Abraham, fejn hemm naraw il-kwiekeb flok it-tajn, il-meravilja
ta’ Dawl li bih irid i|ejjinna Alla.

L-Ewwel
Qari

Luqa
ni||el il-!rajja tal-konver|joni ta’ Kornelju - enturjun u taha mportanza
kbira g'ax g'alih dan ma kienx kas individwali, storja 'elwa li affettwat lil
familja pagana Rumana li inzertat tg'ammar fl-Art Imqaddsa dak i|-|mien. G'al Luqa, u g'all-Knisja li Luqa kien
jag'mel parti minnha, din il-!rajja tindika 'a!a enormi: il-Messija, ir-Rebbie'
fuq il-mewt u l-inkwiet kollu tal-bniedem, ma !iex mibg'ut biss g'all-poplu ta’
I|rael, kif kienet tg'id il-mentalità Lhudija, imma, x’wa'da din, g'ad-dinja
kollha! G'al-Lhud reli!ju|i, u
g'all-barranin pagani wkoll. Hawn
infet'et tieqa fuq il-Knisja li minnha da'al riefnu, ir-riefnu tal-Ispirtu
s-Santu. G'all-Knisja ma kienx hemm
iktar nies li kienu “mni!!sa” u o'rajn “puri”.
Indunat il-Knisja, li Alla nnifsu kien qed jg'idilha li kull min jemmen
tassew fi Kristu u fl-opra tal-G'id li wettaq, dan hu qaddis !a minn hawn, hu
min hu, u !ej mnejn hu !ej. Kristu
kapa i jsalva lil kull bniedem li jdur lejH bil-Fidi. Kif se jg'id dan il-qari: “Alla ma j'arisx
lejn l-u u'.”

Iktar
minn hekk, Alla j'ares lejn il-bniedem mhux kif in'arsu lejh a'na, b’sens
moralista u b’!udizzju u billi ng'adduh mill-g'arbiel strett tal-opinjoni
tag'na, imma Alla jara fil-bniedem 'lejqa kkundizzjonata minn 'afna irkostanzi
li m’g'andux sertg'a fuqhom. G'al Alla,
il-bniedem huwa msejken u fi b|onn ur!enti ta’ Salvazzjoni.

Imma
Alla hu marbut quddiem din il-qag'da g'ax ma jistax jisforza lil 'add. Alla hu M'abba u l-Im'abba dejjem hi 'ielsa,
t'alli lill-bniedem fil-'elsien li jag'|el lil Alla b'ala alla tieg'u jew lil
xi bniedem, lil xi idolu. L-Im'abba
tistenna, umli, hemm barra l-bieb ta’ qalbna.
Tistenna anke 'afna snin waqt li a'na nintefg'u nag'tu qima lill-“allat”
li 'laqna a'na, “allat” li huma bnedmin jew 'wejje! ma'luqa mill-bnedmin li se

jmutu b'alna. Kif se jsalvawk mill-mewt
dawn, meta anke huma bnedmin jew 'wejje! ma'luqa mill-bnedmin li g'andhom fihom
is-susa tat-tmiem??

Kornelju
u l-familja tieg'u, marbutin fil-pagani|mu tag'hom, raw Dawl. Fe!!g'et fuqhom il-Grazzja. &atfuha fil-liberta li tag'tihom l-Im'abba, u
!ew mimlija, imbur!ati bl-Ispirtu s-Santu.
Dan kien sinjal g'all-Appostli ta’ dak li kellu jwettaq Alla permezz
tag'hom: l-imxija tal-Knisja mad-dinja kollha.

Qari
mill-Ktieb tal-Atti tal-Appostli. 10,
25-26.   34-35.   44-48

X'in da'al Pietru,
Kornelju mar jilqg'u u ntefa' f'ri!lejh jag'tih qima. Imma Pietru
qajjmu u qallu: "Qum. Jien bniedem ukoll."

Pietru qabad
jitkellem u qal: "Issa tassew qieg'ed nifhem li Alla ma j'ares lejn wi
'add, imma jilqa' lil kull min g'andu l-bi|a' tieg'u u jag'mel
is-sewwa, ikun minn liema poplu jkun. Meta Pietru kien g'adu
qieg'ed jg'id dan, l-Ispirtu s-Santu ni|el fuq dawk kollha li kienu
jisimg'uh.   Dawk li kienu marru ma' Pietru, Lhud li kienu
emmnu, stag'!bu kif Alla sawwab id-don ta' l-Ispirtu s-Santu fuq il-pagani
wkoll. G'ax semg'uhom jitkellmu bl-ilsna u jfa''ru l-kobor ta' Alla.

Mbag'ad
Pietru qal: "Jista' xi 'add ji 'ad l-ilma tal-mag'mudija lil
dawn in-nies, li 'adu l-Ispirtu s-Santu b'alma 'adnieh a'na
wkoll?" U ordna li jitg'ammdu fl-isem ta' Kristu. Mbag'ad huma
talbuh jibqa' g'al ftit jiem mag'hom.

Salm
Responsorjali

Salm
98 huwa Salm ferrie'i ta’ poplu li g'amel esperjenza tas-Salvazzjoni li Alla
biss jista’ jag'ti. G'ax wie'ed jista’
jifta'ar kemm irid bil-'elsien materjali u « minn barra » li jkun
kiseb, li jinkiseb anke bl-g'araq u d-demm ta’ gwerer u taqbid ie'or, imma
l-veru 'elsien huwa minn !ewwa. G'ax
bniedem marbut bil-ktajjen jista’ jkollu 'elsien fil-!ewwieni tieg'u li sultan
m’g'andux g'ax marbut bil-vizzju, bil-kilba, bl-egoi|mu u bil-bi|a’ li jitlef
dak li akkwista.

Tant
hu veru dan, li fl-ewwel |minijiet tal-Knisja, meta l-jasar, l-iskjavitù,
kienet tant parti mill-kultura u a ettata minn kul'add li l-Appostli, Pawlu
nklu|, ma kinux jippriedkaw il-'elsien tal-ilsiera. Anzi g'arfu, (u dan hu tqil 'afna g'alina
biex nifhmu) li lsir jista’ jkun 'ieles tassew fl-ispirtu u m’g'andux g'alfejn
jipprova jibdel xortih g'ax la emmen fi Kristu u 'addan lil Kristu b'ala
s-Salvatur tieg'u, hu g'andu g'ana fih, l-Ispirtu s-Santu, li jimlih
kompletament.

Din
hija esperjenza kbira, tafux, li a'na, mdorrijin kif a'na bl-affarijiet
« tal-Knisja » u li minn dejjem g'amilna kompromessi u 'allatna
l-inbid ferrie'a tal-A'bar ta’ Kristu bl-ilma tal-kompromessi tag'na, ma tantx
kellna b'alha. Esperjenza enormi ta’
'elsien totali minn dak kollu li qabel kien itella’ kuljum is-s'ab li jg'attielna
x-xemx.

Dan
is-Salm jista’ jitkanta biss minn dawk li g'andhom dan il-'elsien. Huma nies « odda » g'alhekk jg'annu g'anjiet « odda »
g'ax « il-Mulej g'amel l-g'e!ubijiet mag'na » (v.1). Huma li kienu dejjem mag'kusa fil-qag'da
midinba tag'hom ; dejjem ifittxu l-fer' fid-dnub, fl-egoi|mu, fil-'wejje!
tad-dinja li ma tistax tag'ti fer' g'ax qeg'da tmut ; huma saru jafu
x’inhi r-reb'a ta’ Kristu fuq il-Mewt : « ibitlu r-reb'a l-leminija
tieg'u u d-drieg' imqaddes tieg'u. »
(v.1).

Din
ir-Reb'a ta’ Kristu mhix sempli ement il-Qawmien tieg'u mill-qabar dak in-nhar
filg'odu tal-ewwel G'id. Jekk na'sbu dan
inkunu qed infaqqru tassew il-messa!! tal-G'id.
G'ax wara kollox, il-midneb mifxul u m'awwad quddiem il-mi|erja tieg'u,
x’jimpurtah minn dan. Tajjeb, Kristu qam
mill-Mewt… u jien ? Fejn nid'ol
jien f’dan kollu ? g'andu ra!un jew
m’g'andux jag'mel dawn il-mistoqsijiet ?

Ir-Reb'a
vera ta’ Krsitu hi li hu jqajjem lin-nies mejta mill-Mewt tag'hom. Dawn mhumiex fantasiji. Dawn huma l-esperjenzi ta’ miljuni ta’ nies
fl-Istorja li daqu r-Reb'a ta’ Kristu fuq il-mewt. Bil-Qawmien tieg'u, Kristu !ie mlibbes
bil-&ajja ta’ Dejjem li tibda minn hawn, u huwa jid'ol fil-qalb
tal-« ilsira » u jag'tihom din il-« &ajja dida ». Dan hu
tassew l-« G'a!eb » ta’ Alla, il-Miraklu Morali ta’ barra minn
hawn.

Jista’
jkun li a'na qatt ma ltqajna ma’, jew smajna l-esperjenza ta’ xi 'add jew xi
w'ud li g'addew minn din il-bidla tal-g'a!eb.
Huwa dan li j|omm 'ajja lill-Knsija u xejn iktar. Huwa l-Ispirtu s-Santu ta’ Kristu li
jinfiltra fin-nies u jag'tihom natura !dida li j|omm il-Knisja 'ajja minn
!enerazzjoni g'all-o'ra. Il-kulturi,
id-drawwiet, il-folklor, il-modi ta’ arti jew ta’ kif titwassal il-Bxara
t-Tajba jistg'u jinbidlu, imma hi l-azzjoni tal-Ispirtu tal-&ajja fil-bniedem
li hi dejjem kostanti u ||omm 'ajja l-Knisja.

Ritornell :
Il-Mulej wera l-!ustizzja tieg'u lill-!nus.

Salm
98

G'annu lill-Mulej g'anja !dida,

g'ax g'amel 'wejje! ta' l-g'a!eb.

 ibitlu r-reb'a l-leminija tieg'u,

u d-drieg' imqaddes tieg'u.

G'arraf il-Mulej is-salvazzjoni tieg'u,

f'g'ajnejn il-!nus wera l-!ustizzja
tieg'u.

Ftakar fit-tjieba u l-fedeltà tieg'u

mal-poplu ta' I|rael.

L-art kollha, minn tarf g'all-ie'or,

rat is-salvazzjoni ta' Alla tag'na.

G'ajjtu bil-fer' lill-Mulej fl-art kollha,

infexxu fil-hena, ifir'u u g'annu!

It-Tieni Qari

Min g'araf lil Alla u r-Reb'a tieg'u fuq il-Mewt fi
Kristu, dan i'obb. Min g'adu m’g'arafx
lil Alla u l-Kristu tieg'u, dan ma jistax i'obb. B’Im'abba, San wann mhux qed jirreferi
g'all-affetti u l-!ibdiet normali tal-bnedmin. Anzi g'al Alla dawn mhuma M'abba
xejn. Huma l-emozzjonijiet,
il-passjonijiet, il-!ibda fi|ika… kollha 'wejje! tajba li jg'inu n-nies jersqu
lejn xulxin u jitwa''du fi|-|wie!. Imma
dawn l-affarijiet ftit idumu, u dawn l-affetti jekk ma jimmaturawx f’xi 'a!a
inqas fi|ika u iktar profonda, ftit g'andhom 'ajja u sikwiet jistg'u jinbidlu
f’mibeg'da u sens ta’ n!ustizzja kbira u tradimenti.

Meta Alla jitkellem fuq l-Im'abba, jitkellem fuq
l-Im'abba fil-qies tas-salib, dik l-Im'abba li wera Kristu lejna meta 'alla li
jkun imsallab Hu minflokna. Hu miet
g'all-g'edewwa tieg'u. Mela l-Im'abba hi
l-Im'abba lejn l-g'adu. L-“im'abbiet”
l-o'ra, anke l-pagani u l-ateji jkollhom.
Li kieku l-im'abbiet tal-bniedem kienu bi||ejjed biex je'ilsu
lill-bniedem u jag'tu sens lil 'ajtu, Kristu ma kienx ikollu g'alfejn jin|el
jg'ammar mal-bnedmin u jid'ol fil-Misteru tal-G'id g'alihom. Dawk kollha li ja'sbu li l-im'abbiet naturali
li g'andhom huma bi||ejjed, qatt u qatt ma jaslu biex jemmnu fi Kristu.

Min ma j'obbx kif 'abb Kristu g'adu ma g'arafx lil
Kristu, se tg'idilna b’mod anke goff imma veru l-Kelma li !ejja. Hu ar li dawn l-affarijiet 'add minnha
m’g'andu l-'ila jil'aqhom bl-isforzi tieg'u.
Din l-Im'abba hija Grazzja, purament Grazzja. Hi xog'ol l-Ispirtu s-Santu fina. Imma a'na jista’ jkun li dan it-tip

ta’
M'abba ma rriduhx u g'alhekk ni!!ieldu lill-Ispirtu s-Santu u nag'lqulu l-bieb
f’wi u, anke jekk a'na reli!ju|i 'afna.

Imma hemm triq 'afifa!
Din il-Kelma se tg'idilna li jekk induqu l-Im'abba ta’ Kristu, kollox hu
possibbli. Jekk ng'arfu kemm tassew a'na
ma'bubin, li din l-Im'abba mhux se t'allina mmutu g'ax hi aqwa mill-mewt… jekk
din l-Im'abba tfejjaqna minn !ewwa, a'na nistg'u ma nibqg'ux egoisti, ma
nibqg'ux nib|g'u mill-g'edewwa, anzi nag'druh, nisku|awh, in'ossu g'alih,
in'obbuh. Min iduq l-im'abba ta’ Kristu
biss jasal g'al dan.

Qari
mill-Ewwel Ittra ta’ San wann Appostlu.
4, 7-10

G'e|ie|,
ejjew in'obbu 'l xulxin, g'ax l-im'abba !ejja minn Alla, u kull min i'obb hu
mwieled minn Alla u jag'raf lil Alla. Dak
li ma j'obbx ma g'arafx lil Alla, g'ax Alla hu m'abba.

B'dan
dehret l-im'abba ta' Alla fina, g'ax Alla bag'at lil Ibnu l-wa'dieni fid-dinja,
biex ng'ixu bih. U
hawn qieg'da l-im'abba; mhux g'ax a'na 'abbejna 'l Alla, imma g'ax 'abbna
Hu u bag'at lil Ibnu biex ikun ta' tpattija g'al dnubietna.

Evan!elju

 esù l-'in kollu jitkellem mieg'i u mieg'ek
fuq l-Im'abba, l-Im'abba vera, l-Im'abba g'all-g'adu. Fid-dnub, a'na g'edewwa tieg'u. fid-dnub a'na nduru lejn l-idoli, lejn
ix-xjaten tag'na u nfittxu l-Im'abba, il-&ajja ming'andhom u nopponu s-sej'a
ta’ esù. Dan jag'milna g'edewwa tieg'u
g'ax inkunu qeg'din ingiddbuH. Imma
lilna j'obbna anke meta nkunu g'edewwa tieg'u.
Hu miet g'all-g'edewwa biex isalva lil xi w'ud minnhom. G'alhekk, Huwa hu l-Im'abba dejjem fidila.

U dawk li fihom tikber il-Mag'mudija li
tidfnilhom il-bniedem il-qadim qarrieq u twelled fihom il-Bniedem il- did li hu
Kristu, dawn l-a'wa j'obbu b'al Kristu.
Mhux g'ax huma supermen, lanqas huma minnhom infushom a'jar mill-o'rajn,
i|da r ivew id-don tal-Fidi u 'attfuh g'ax indunaw li hawn qeg'da l-Verità u
mkien iktar, hawn qeg'da l-Im'abba. Huma
j'obbu b'al Kristu g'ax kien Kristu li 'abbhom l-ewwel u fejjaqhom mill-!rie'i
li jnixxu l-&ajja. Imfejqin minn dawn
il-!rie'i nterni, huma bil-mod il mod 'elsu mill-egoi|mu tag'hom u setg'u
jinag'taw g'al 'addie'or. U hawn skoprew
Misteru kbir. Meta inti tinag'ta ssib
l-Im'abba, issib il-Fer', issib il-&elsien, issib is-Sliem u s-ser'an
il-mo''. F’kelma wa'da dak li qabel
konna nfittxu fil-flus, fis-su ess, fil-fama, fil-familja, fis-sa''a,
fil-passatempi, fix-xalar, fil-vizzji u d-dnub... 'a!a tal-g'a!eb sibnihom
in-na'a l-o'ra, g'and Kristu.

Versett:
Hallelujah. Jekk xi 'add i'obbni,
i'ares kelmti, ig'id il-Mulej; u Missieri j'obbu, u a'na ni!u g'adu. Hallelujah.

Qari mill-Evan!elju ta’ San wann. 15, 9-17

Kif
'abbni Missieri, hekk 'abbejtkom jiena. Ibqg'u fl-im'abba
tieg'i. Jekk t'arsu l-kmandamenti tieg'i, intom tibqg'u fi m'abbti,
kif jiena 'arist il-kmandamenti ta' Missieri u qieg'ed f'im'abbtu.

"G'edtilkom
dan biex il-fer' tieg'i jkun fikom, u biex il-fer' tag'kom ikun s'i'. Dan hu l-kmandament tieg'i: li t'obbu lil
xulxin kif 'abbejtkom jien. &add ma g'andu m'abba akbar minn din: li
wie'ed jag'ti 'ajtu g'al 'biebu. Intom 'biebi, jekk tag'mlu dak li
jiena nikkmandakom. Ma nsejj'ilkomx aktar qaddejja, g'ax il-qaddej
ma jafx x'jag'mel sidu; sejja'tilkom 'bieb, g'aliex kull ma smajt ming'and
Missieri jiena g'arrafthulkom.

Mhux
intom g'a|iltu lili, imma jien g'a|ilt lilkom, u 'tartkom biex tmorru tag'mlu
l-frott u l-frott tag'kom jibqa', 'alli kull ma titolbu lill-Missier f'ismi,
huwa jag'tihulkom. Dan hu li qieg'ed nikkmandakom: li t'obbu
lil xulxin.